Burgemeester en wethouders
Postadres Postbus 16200, 3500 CE Utrecht
Telefoon 14 030
www.utrecht.nl

Gemeente Utrecht

Aan de gemeenteraad

Behandeld door	Inge van de Klundert	**Datum**	13 mei 2026
E-mail	i.van.de.klundert@utrecht.nl	**Kenmerk**	34128280/260326/PM
Type brief	Aanbiedingsbrief	**Onderwerp**	Duurzaamheidsverslag 2025, Voortgangsrapportage Energie van de stad 2025 en voortgangsrapportage Meerjaren Groenprogramma 2025
Bijlage(n)	3	**Beleidsveld**	Milieu en Emissieloos Vervoer

Geachte leden van de raad,

Met veel plezier sturen wij u het Duurzaamheidsverslag 2025 (bijlage 1) en de Voortgangsrapportage Energie van de stad 2025 (bijlage 2) toe, inclusief de voortgangsrapportage Meerjaren Groenprogramma 2025 (bijlage 3). De Bomenbalans en -kaart zijn dit jaar in het hoofdstuk Groene leefomgeving in het Duurzaamheidsverslag opgenomen (hoofdstuk 4).

Utrecht wordt stap voor stap duurzamer. Dat is zichtbaar op straat én achter de voordeur: meer groen in wijken, regenwater dat de bodem in kan en steeds meer bewoners die hun woning isoleren met behulp van subsidies. Dat zijn concrete voorbeelden van hoe duurzaamheid dagelijks vorm krijgt in onze stad.

In deze jaarlijkse rapportages laten we zien wat deze inspanningen opleveren. We boeken vooruitgang richting een groenere, schonere en meer circulaire stad, maar zien ook dat de leefomgeving op onderdelen onder druk staat. Geluid- en geuroverlast nemen toe, en de overstap naar schone energie wordt afgeremd onder andere door een vol stroomnet.

Met het Duurzaamheidsverslag 2025 en de Voortgangsrapportage Energie van de stad 2025 geven wij u inzicht in deze ontwikkelingen en de effecten van het gevoerde beleid in 14 hoofdstukken en met 78 indicatoren. Deze informatie ondersteunt u bij het voeren van het gesprek over prioriteiten, keuzes en vervolgstappen voor een duurzaam Utrecht.

Aanleiding en doel
We stellen dit Duurzaamheidsverslag op uw verzoek op (overgenomen motie 2014/M81). De verslagen zijn bedoeld als verdiepende informatie, naast de informatie in de jaarstukken. Met motie 2024/M320 “Maak Duurzaamheidsverslag onderdeel van P&C cyclus” hebben we het Duurzaamheidsverslag en de Voortgangsrapportage Energie onverkort onderdeel gemaakt van de P&C cyclus.

Samenvatting resultaten Duurzaamheidsverslag en de voortgangsrapportage Meerjaren Groenprogramma 2025
De duurzame voortgang, die we de afgelopen jaren boekten, zien we duidelijk terug, zoals in de resultaten van initiatieven kringlopen van de materialen te sluiten. Bijvoorbeeld in het hergebruik van materialen (hoofdstuk 12) door meer hergebruik van tegels en klinkers o.a. via het Grondstoffendepot. En via de Grondstoffencorridor in de regio en het Upcyclecentrum waar ondernemers en bewoners werken aan het hergebruiken, repareren en upcyclen van materialen (hoofdstuk 12). We merken dat marktpartijen waaraan we aanbesteden en van inkopen, duurzamere diensten en producten aanbieden, omdat we dit als gunningcriterium meenemen (paragraaf 14.10). De hoeveelheid afval, die bewoners produceren 362 kg (per inwoner), is ongeveer net zo veel als in 2024 (hoofdstuk 12.6).

Door herinrichting van straten, zoals de Amsterdamsestraatweg en de Damstraat, het vergroenen van schoolpleinen en acties, zoals tegelwippen, is in 2025 16,5 hectare van de stad afgekoppeld van het riool en infiltreert het regenwater direct de bodem in. En daarvan is 3,1 ha vergroend (paragraaf 3.2). Ook de hoeveelheid bomen is met circa 1.000 toegenomen ten opzichte van 2024 (paragraaf 4.3). Het aantal geregistreerde elektrische voertuigen nam met bijna 3.300 toe naar ruim 22.000. De hoeveelheid openbare laadpunten voor deze auto’s nam in 2025 met 580 toe naar 4.802 en dat is opzichte van 2024 een groei van 14% (hoofdstuk 8.5).

Tegelijkertijd zien we ook dat de leefomgeving op onderdelen onder druk staat. We voldoen in de stad niet aan de WHO-advieswaarden voor 2021. Voor zowel fijnstof PM_{10}, fijnstof $PM_{2,5}$ als stikstofdioxide (hoofdstuk 9) is dit nog ver uit zicht. Dit, ondanks verbeterde luchtkwaliteit door o.a. genomen laatregelen zoals de milieu- en zero-emissie zones.

De overlast door geluid en geur neemt toe. We zien dat met name terug in het aantal meldingen. Voor geluid neemt vooral het aantal meldingen over versterkt geluid bij evenementen toe - van 477 meldingen in 2024 naar 885 meldingen in 2025 (paragraaf 10.6). Ook het aantal meldingen over geuroverlast (van 175 naar 287) en het aantal meldingen over houtrook (van 498 naar 589) neemt toe (paragrafen 9.7.1 en 9.7.2). En uit de inwonersenquête blijkt dat de afgelopen 15 jaar de overlast van verkeerslawaai in het merendeel van de Utrechtse wijken is toegenomen (paragraaf 10.4.1).

Samenvatting resultaten Voortgangsrapportage Energie van de stad 2025
Het stroomnet in Utrecht zit vol en we zien dat de energietransitie stagneert in de stad. Dat zien we bijvoorbeeld door de lichte stijging van het totale energieverbruik met 2% (grafiek 3.1.3). Door het nemen van tijdelijke maatregelen, onder andere in de vorm van zogenoemde congestieverzachters, willen we de ontwikkelingen in de stad ondersteunen. Met een congestieverzachter is het mogelijk om de piekbelasting op te vangen door de inzet van (gas)generatoren. Dit betekent dat de stad weer afhankelijker wordt van fossiele brandstoffen en mogelijk neemt de uitstoot van CO_2 toe. Terwijl we in deze rapportage zien dat de CO_2-uitstoot van de stad tussen 2023 en 2024 daalde met 3% (grafiek 3.1.1) als we kijken naar energie en mobiliteit.

In de Voortgangsrapportage is te lezen dat we een aantal korte termijn maatregelen namen om de impact van netcongestie te verminderen (hoofdstuk 1). Het gaat onder andere over de voorbereidingen van de plaatsing van congestieverzachters in het Beurskwartier en Papendorp, de plaatsing van accu’s bij maatschappelijke vastgoed om piekbelasting op te vangen, het maken van afspraken met de concessiehouders van de laadpalen over het gebruik in piekuren, het stimuleren van het bidirectioneel laden (vehicle to grid) en het helpen van bedrijven om hun energieverbruik beter en slimmer in te richten.

Een groeiende groep bewoners vindt de weg naar de landelijke ISDE (Investeringssubsidie Duurzame Energie) subsidies en lokale subsidies (grafiek 3.2.3 en 3.2.2). Hier zien we respectievelijk een groei van 2499 naar 2946 ISDE-maatregelen en van 109 naar 647 maatregelen met de gemeentelijke subsidie. Ook corporaties werken aan een inhaalslag om slecht geïsoleerde woningen te verduurzamen (grafiek 3.2.10). Met de corporaties maakten we ook afspraken om natuurvriendelijk te isoleren, waardoor vogels en vleermuizen de kans krijgen om weg te vliegen voordat er wordt geïsoleerd. Het aantal woningen met een E, F of G label daalde in 2025 mede hierdoor tot minder dan

2.000 woningen.
Ook zien we meer belangstelling van bedrijven om te verduurzamen. Bijvoorbeeld van zeven subsidieaanvragen voor het MKB in 2024 naar 30 in 2025 (grafiek 3.3.7). De doelgroep met lagere inkomens, die kwetsbaar is voor energiearmoede, bereikten we o.a. via een huis-aan-huis aanpak energiebox (ruim 2.700 adviesgesprekken in 2025, zie grafiek 3.2.8). Het aantal energieboxen via de huis-aan-huis aanpak loopt wel terug ten opzichte van 2024 (ruim 4.100), omdat veel huurders al bereikt zijn. In bijlage 1 zijn meer resultaten over de maatregelen energie te lezen, evenals een stand van zaken op de projectportfolio en de geleerde lessen uit 2025.

Uitvoering openstaande moties en toezeggingen
Duurzaamheid, milieu en groen:
Toezegging raadsbrief Duurzaamheidsverslag 2024, 15 mei 2025 Indicatoren Klimaatadaptatie:

- Bij het Duurzaamheidsverslag van 2024 kondigden we aan dat we terugkomen op de indicatoren voor Klimaatadaptatie, zoals in de Visie Klimaatadaptatie zijn opgenomen. In dit Duurzaamheidsverslag namen we de indicatoren uit 2024 onverkort op. Rond de zomer 2026 ontvangt u meer informatie over de klimaatadaptatie indicatoren.

Energie:
Toezegging evaluatie Duurzaamheidsleningen

- Bij de behandeling van de Voorjaarsnota in 2025 beloofden we u een evaluatie over de Duurzaamheidsleningen via SVN. In de resultaten zien we het aantal aanvragen voor Duurzaamheidsleningen afnemen van 230 in 2024 naar 142 in 2025 (grafiek 3.2.5). Ook werd de Duurzaamheidslening vaak gebruikt voor de aanschaf van zonnepanelen. De aankondiging dat de salderingsregeling voor zonnepanelen stopt, zorgt daarom mede voor een daling van het aantal aanvragen.
- We hebben besloten om de ‘Nadere regel Duurzaamheidsleningen gemeente Utrecht’ in te trekken omdat deze overbodig is geworden. Voor de meeste doelgroepen is er een beter alternatief, in de vorm van het Warmtefonds, waarbij rentevrije leningen beschikbaar zijn voor verzamelinkomens tot 60.000 euro. Voor de overige inkomensgroepen is er een alternatief in de vorm van een reguliere lening. In de markt zijn daarnaast diverse andere financieringsmogelijkheden beschikbaar, bijvoorbeeld via de hypotheekverstrekker.

Uitvoering motie 2025/M550 Vrije CDOKE is niet oké:

- We sluiten aan bij de ‘beleidsarme’ Voorjaarsnota en sturen dit voorjaar geen jaarplanbrief op hoofdlijnen over deze middelen. Conform de motie (2025/M550 Vrije CDOKE is niet oké) gaan we in deze raadsbrief in op de verdeling van deze landelijke Klimaatmiddelen (Capaciteit Decentrale Overheden Klimaat en Energie). Hieronder is aangegeven waar u de besteding van de CDOKE-middelen in 2026 terugvindt in de Voorjaarsnota en welke inhoudelijke inzet hiervoor wordt gepleegd.
- De CDOKE-middelen (11,950 miljoen euro) zijn in 2026 als decentralisatie uitkering uitgekeerd. Deze middelen worden betrokken bij de besluitvorming over de corresponderende posten in de 1e bestuursrapportage 2026. De middelen zijn verdeeld over de verschillende beleidsprogramma’s namelijk Klimaatvriendelijke Stad, Aantrekkelijke groene leefomgeving en Erfgoed en Duurzame Bereikbaarheid. Een deel van de middelen is bestemd voor overheadfuncties, waarvoor nog een verrekening wordt gemaakt met het programma Algemene middelen en Overhead.
- De inzet van deze middelen op de Energietransitie is opgenomen in de Jaarplanbrief Energietransitie 2026 (2 december 2025). We zetten de middelen in voor de extra capaciteit die nodig is om het werk aan energiezuinige gebouwen te versterken, de energie-infrastructuur uit te breiden en netbewust in te richten, en om duurzame warmte- en opweksystemen verder te ontwikkelen en ondersteuning van huishoudens die te maken hebben met energiearmoede.
- De inzet voor het programma Aantrekkelijke groene leefomgeving en Erfgoed (Openbare Ruimte, Klimaat en Groen. In 2026 worden de CDOKE middelen ingezet ten behoeve van het verder versterken van de laadinfrastructuur in onze stad. Ook worden de middelen ingezet ten

behoeve van het Soorten Management Plan, waardoor particulieren, VvE's en corporaties natuurvriendelijk kunnen isoleren.
- Duurzame Bereikbaarheid (Mobiliteit). De inzet van de CDOKE middelen voor Mobiliteit wordt toegelicht in het Meerjaren Perspectief Bereikbaarheid. Het gaat om activiteiten gericht op het regisseren van een aanbod en het stimuleren van het gebruik van elektrische deelauto's en de uitvoeringskosten van de monitoring van de registratie werkgebonden personenmobiliteit door de Regionale Uitvoeringsdienst (RUD).

Uitvoering motie 2025/M389 KWhbeslagnorm opnemen in ruimtelijke beleid:
- Al vrij snel na het aannemen van deze motie werd duidelijk dat de provincie Utrecht de intentie heeft om een concrete norm voor netbewuste nieuwbouw op te nemen in de provinciale omgevingsverordening. De provincies Gelderland en Flevoland hebben dezelfde intentie. Eén norm voor drie provincies is een beter idee dan een gemeentelijke norm, omdat dan een gelijk speelveld voor ontwikkelaars ontstaat in een groter gebied.
- Op 16 december 2025 stelden Gedeputeerde Staten van de provincie Utrecht de Ontwerp-wijziging Omgevingsverordening provincie Utrecht vast en ter inzage gelegd. Wij hebben daarop een zienswijze ingediend met vragen over de uitvoerbaarheid. Vóór de zomer reageert de provincie op de zienswijzen. We zijn ook met de provincie in gesprek over de uitvoerbaarheid. De nieuwe norm kan op 1 januari 2027 in werking treden.
- Doordat de provincies initiatief namen voor een regionale norm is het Ministerie van Binnenlandse Zaken gaan nadenken over een nationale norm. Dat zou beter zijn, maar als decentrale overheden in netcongestie gebied willen we daar niet op wachten, omdat het mogelijk nog meerdere jaren duurt voordat er een landelijke norm in werking treedt. De provincie geeft aan dat ze in de omgevingsverordening een voorziening op kunnen nemen die de provinciale norm buiten werking stelt, zodra er een nationale norm is.

Toezegging 938 De wethouder zegt toe de raad begin 2026 te informeren over de aanpak bij het ondersteunen van VvE's:
- De instrumenten voor VvE's zijn uitgebreid en geïntensiveerd in 2025 naar een VvE-aanpak. Binnen de VvE-aanpak maken we onderscheid tussen kleine VvE's en grote VvE's. Er zijn verschillende subsidieregelingen die hen daarbij financieel ondersteunen. De eerste VvE's zijn inmiddels begeleid en de eerste subsidie voor een grote VvE is uitgekeerd. Er hebben zich ook al veel VvE's aangemeld voor deelname. In de paragraaf Energiebesparing door het isoleren van woningen in de Voortgangsrapportage is hier meer over te lezen.

Toezegging 1086 De raad wordt in het voorjaar van 2026 geïnformeerd over het groen besparen en andere ambities binnen dit kader rondom nieuw te plaatsen trafohuisjes:
- Inmiddels is er een groencompensatieplan uitgewerkt om weggevallen vierkante meters groen voor plaatsing van trafohuisjes te compenseren. Dit is een tijdelijke maatregel en geldt voor de trafohuisjes die in de loop van 2026 en 2027 geplaatst gaan worden.
- Compensatie vindt plaats via het Vergroenen van Straten programma binnen het Meerjaren Groenprogramma. De raad heeft in de VJN 2025 middelen vrij gemaakt voor de inpassing van trafohuisjes en compensatie van groen. Van deze middelen wordt in totaal €300.000 besteed aan groencompensatie voor trafohuisjes.
- Deze maatregel is tijdelijk totdat Stedin groen op eigen terrein kan compenseren, bijvoorbeeld door de toevoeging van groene daken op de trafohuisjes.
- Met deze maatregel voorkomen we dat de groen in de stad verder onder druk komt te staan en versnellen we de plaatsing van trafohuisjes.

Wij verwachten u hiermee voldoende te hebben geïnformeerd.

Hoogachtend,
Burgemeester en wethouders van Utrecht,

de secretaris, de burgemeester,

Bijlagen
- Duurzaamheidsverslag 2025
- Voortgangsrapportage Energie van de stad 2025
- Voortgangsrapportage Meerjaren Groenprogramma 2025